

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti **Bächer-féle** aczél-ekéket és tégely-aczél eketesteket vásárolja. — A **BÄCHER-féle** ekék s eketestek kiscgazdák számára is készülnek és könnyű súly, biztos járás, tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölülmulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen aczélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Arjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-uteza 68. szám.

A **MELICHAR-féle** császári és királyi szabadalmazott

„**UNICUM DRILL**“ sorvetőgép

egy czélszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000-nél több ily gép adatott el.

Melichar Ferencz

császári és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

1266

Trágyagypsz!

Mint az összes Erdélyi Gypsgyárak központi irodája, ajánlunk

kitünő erdélyi trágyagypszet!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az **ERDÉLYI TRÁGYAGYPSZ** amely különös sikerrel alkalmazható istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és a pillangós növények trágyázására, mérszegény vagy száikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra készséggel szolgál a

1590

Magyar Gypszkereskedelmi

Részvénytársaság,

BUDAPEST,

V., kerület, Dorottya-uteza 9. szám.

Egyedüli **FERLACHI** gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1823

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és czéllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű **DRILLING-fegyverekben**. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.

A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a **TAMBOUR-féle** kettős hatású önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadalom a bármily rendszerű fegyvereknek rögtöni lökészenlétet ad és egyszetsmind absolute biztosítást

véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállított rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambour szabadalom által van minden veszély elhárítva, minden fegyver veszélytelen lesz mint egy sétatob.

Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar

Eladó 100 katasteri hold Marosmenti birtok egészen új és kellő épületekkel beépítve és kellemes lakással.

1638

Maros-Csapó (posta-vasuti állomás).

Mózsa Attila.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, gőzcséplőgépeket, járgányos- és kézi cséplőket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malom-berendezéseket, gőzeke-készleteket,

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett

Drössler Károly

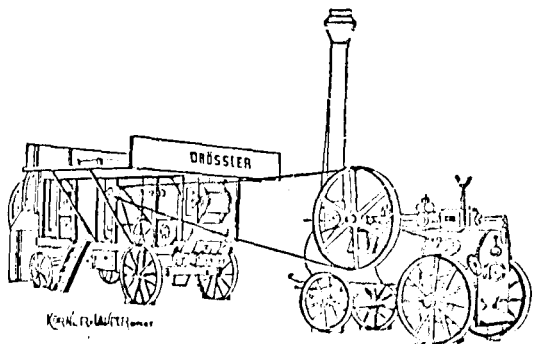
cs. és kir. szab. gazd. gépgyár

Bpest, VI., Váci-körut 59

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálak. 1449

Képviselők kerestetnek.

Legjobb bizonyítványok.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „**HELIOS**“

istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági czikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

1532.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 62.

Által a legújabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhars-cséplők, tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planat jr. kapálók, szecs-kavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Benzinmotorok, Szívó-gázmotorok, Gőzcséplőkészle- tek, Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

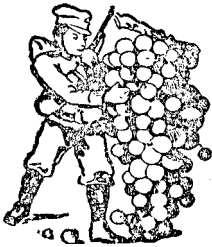

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Marosbogat községben egy vendéglő, fűszerüzleti helyiség, italméresi joggal és lakosbákkal, 1906. április 24-től hasznosbérbe kiadó, értekezni lehet: Szászfenesen (Kolozsmegye) Szántó István számtartóval.

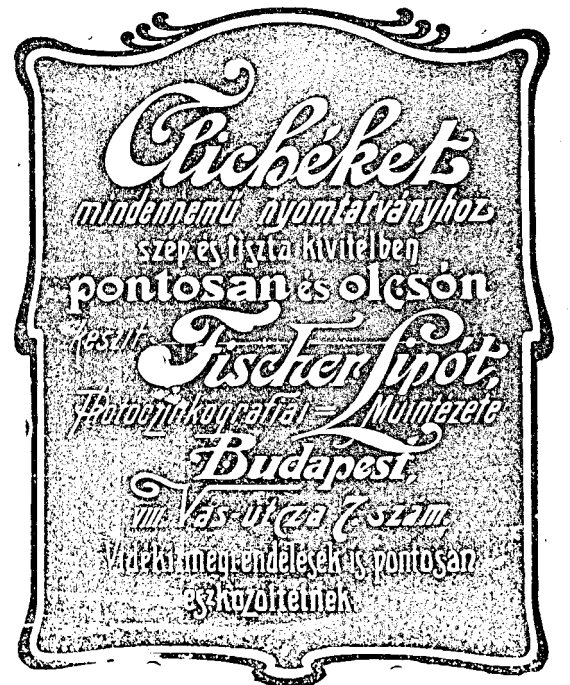

Az elmúlt
rendkívüli
száraz
nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 135. N.-Küküllőmegye) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve. 1639

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérészködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A bukaresti kiállítás. Tokajt László.	671
Helytelen díjazási eljárás. Fászbényi András.	672
Új rendszerű benzin-, szesz- és ergin-lokomobilok. W. L.	673
Lehullott gyümölcsök értékesítése. Dr. Ejury Lajos.	675

Tárca:

Kanada mezőgazdasági fejlődése. H. H.	671
---	-----

Irodalmi szemle:

Magyar regényírók.	675
----------------------------	-----

Vegyes közlemények.

Szemle.	675
-----------------	-----

Mírdetések.

A bukaresti kiállítás.

A jövő év tavaszán nagyszabású nemzeti kiállítást rendez Bukarestben a szomszéd Románia.

A közelmúltban még fél-barbár, leigázott tartomány; ma már egy rohamosan fejlődő nemzeti királyság és a jövőben talán: egy félelmesen erős vetélytárs, akinek gazdasági téren való barátsága és közeldése igen kívánatos lehet.

Tudjuk jól, hogy Predealon túl ma még lépten-nyomon tapasztalhatjuk az orosz, meg a török erkölcs, jellem és szokások összevegyülő hatását és nyomait. Közigazgatás, társadalmi élet és gazdasági viszonyok — mind, mind magukon hordják még ma is a színes-pizkos keletnek és a korrumpált északnak oda átfolyt karakterét.

De a tisztulás, az erősödés, az egészséges növekedés már egy pár évtized óta lassan, de szakadatlanul folyamatban van. Ott lakó véreinktől halljuk, hogy Románia haladása — főképpen gazdasági tekintetben — meglepően gyors és öntudatos.

Csak természetes, hogy ezen tökéletesedési processusban a mi jóval előbb álló fejlettségünk is sokban mintául szolgál. A románok éppen úgy eljárnak mihozzánk tapasztalatokat gyűjteni, mint mi járunk s különösen: jártunk eddig, a németekhez. Egyebektől eltekintve: számos ottani nagybirtokon vannak alkalmazva nálunk képzett román és magyar gazdatisztek. Akárcsak Magyarországon néhány évtizeddel ezelőtt a hóhenheimiak. Tenyészállatokat, vetőmagvakat és mezőgazdasági művelési eljárásokat szintén szívesen szereznek be nálunk és tanulnak el tőlünk. S amit eltanulnak, azt nem ritkán jobban is csinálják, mint mi.

Mezőgazdasági gépeik nagy részét a mi gyáraink szállítják. Az Államvasutak Gépgyára, Kühne Ede és egy pár kisebb erdélyi gépgyár — élénk romániai összeköttetésekkel bír.

Gyümölcsstermelésük, szőlőművelésük ujabban mindinkább erdélyi minták után alakul.

És ennek az akadálytalanul előretörő haladásnak, fejlődésnek és izmosodásnak az első bemutatója lesz az a jövő évi nagy-

szabású kiállítás, melyért most az állam és társadalom egyaránt nagy buzgósággal munkál, fárad és áldoz.

Persze: egy ilyen akció célja nem csupán a bemutatkozás, hanem a mások viszonyainak, haladás-fokának megismerése is, tanulság okából.

Ezek előrebocsátása után nyilvánvaló, hogy a jövő évi bukaresti kiállítás reánk, magyarokra, különösebben: az erdélyrészi-ekre nézve — végtelenül jelentőséges és fontos esemény. Ezt a kiállítást megnézni és azon az illetékeseknek tényleges részt is venni: jól felfogott érdekünk!

A napilapokból olvassuk, hogy:

„a kereskedelemügyi miniszter felhívta a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségét, hogy a bukaresti nemzeti kiállítás magyar csoportjának rendezését vállalja magára. A szövetség ügyvivő igazgatósága el is határozta, hogy a megbízást elfogadja és a kiállítás magyar csoportjának rendezésére a kiállításnál érdekelt iparok képviselőiből a magyar királyi Kereskedelmi Múzeum, valamint a Országos Iparegyesület igazgatójának bevonásával bizottságot alakít, a melynek a mezőgazdaság képviselőivel leendő kiegészítésére az OMGE-t fel fogja szólítani“. Továbbá, hogy „a miniszter a kiállítási tárgyak szállítására a magyar vasutak vonalain a dijszabásilag rendszeresített díjkezdvezményt engedélyezte és kilátásba helyezte a kiállított tárgyak visszahozatalánál a vámmentességet“. A kommunikék szerint: „a kiállításon magyar részről főleg mezőgazdasági gépek és eszközök, a háziipar céljaira szolgáló gépek, mint szövőszékek, fonó- és kötőgépek, motollák stb. fognak bemutatásra kerülni“.

Ezek az intézkedések mind helyesek és jók, de nem elégíthetnek ki minket, erdélyrészi mezőgazdákat. És csodálkoznánk, ha például az Erdélyi Gazdasági Egylet nem kapna direkt meghívást a rendezőségtől, avagy megbízást a magyar osztály vezetőségétől a részvételen való közreműködésre.

Nekünk a romániai kiállításon érdekelteknek megfelelő módon és méretekben kellene megjelenünk. A mi összes exporttörekvéseink a szomszéd Románia felé gravitálnak. Minden különlegességi termel

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari magkereskedő

Budapest

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

Számos tisztelt vevői kívánalmának megfelelően, valódi haarlemi virághagymáiból oly gyűjteményt állított össze, mely a fajok változatossága és az ár olcsósága miatt csakugyan méltók a figyelemre.

Szállít ugyanis legjobb választása szerint a következő gyűjteményt:

1. számú gyűjtemény:

- 10 drb. jácint, névvel ellátott 10 diszfajtából,
- 10 „ tulipán, korai teljes 10 fajtából
- 10 „ tulipán, korai egyszerű Duc van Toll 10 fajtából.
- 10 „ crocus, minden színből.
- 5 „ nárcis, vegyes.
- 5 „ tazetta, vegyes.
- 10 „ ranunkula, vegyes.
- 10 „ Galanthus Elwesii.
- 10 „ Treccia refracta alba.

Az egész gyűjtemény ára 8 korona.

Megrendelés esetén tisztelettel kérjük az „Erdélyi Gazdára“ hivatkozni.

„Szüreti árjegyzékünk“ és „Őszi mag-árjegyzékünk“

megjelent és azt kívánságra bárkinek, ingyen megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

sünknek legtermészetesebb fogyasztója: a román királyság. A nálunk tenyésztett ősi és itt meghonosodott idegen fajta állatok, a mi kitűnő gabonaféléseink, mint vetőmagvak, az erdélyi szőlő- és gyümölcsfajták, háztartási, ipari és gyári növényeink dugványai és magvai és mezőgazdasági háziipari cikkek — mind nagy jövővel bíró kivitelű cikkek Románia felé.

Ezeket kellene nekünk a jövő évi kiállítás alkalmával Bukarestben megmutogatnunk.

Hogy ezt megfelelően és a jövő hasznos összeköttetés komoly reményével tessék, ahhoz földmívelésügyi kormányunknak hathatós és gyors támogatására, mezőgazdasági érdekképviseleteinknek ez irányban való kezdeményezésére, agitálására, tevékenységére és a gazdatársadalomnak meleg érdeklődésére — van szükségünk.

A bukaresti kiállítás magyarországi csoportjának mezőgazdasági osztályában a legjobb és legnagyobb hely természetszerűleg: az erdélyi hazarész produktumait illeti meg.

Szomorú dolog volna reánk nézve ha nem így történe.

Tokaji László.

Helytelen díjazási eljárás.

Jelen voltam a kolozsvári gazdasági egyesület által folyó hó 12-én délután 3 órakor a vásártéren megtartott tehén díjazáson. Nem mint jury-tag, sem pedig mint meghívott vendég, hanem tisztán mint érdeklődő. Főérdeklődésem tárgyát — a kiállított állatok megismerésén kívül — azon eljárás képezte, amely szerint a bírálót történt. Sok helyen tapasztaltam ugyanis, hogy a bírálók *jóhiszeműleg* oly tévedéseket tesznek, amelyek könnyen elkerülhetők volnának s a melyek a bírálónál amúgy is előállható hibákat lényegesen fokozhatják.

Azt a fő hibát, amit jelen közleményem keretében tárgyalni óhajtok, tényleg megtaláltam f. hó 12-én is, de tudomásom szerint az

elkövetett helytelen díjazási eljárás ez alkalommal nem okozott nagyobb eltéréseket. Ez azonban tisztán a véletlennek tudható be.

Mint egyszerű érdeklődő vendégnek talán nem is lenne jogom a bizottság működését bírálathoz tárgyává tenni s nem is tenném azt, ha biztos tudomásom nem volna arról, hogy a jury a legjobb lelkiismerettel járt el s azon hiszemből bírált hibás alapon, mert azt hitte, hogy helyes úton jár. Megesik az minden emberről, hogy valaminek a helyességére szinte esküdni merne s bizony soká kell az illetőt kapacitálni, amíg belátja, hogy tévedésben volt. A helyesbíró felvilágosítások ily esetben mindig elfogadhatók, hacsak azokon az illetéktelen beavatkozás bélyege rajta nincs.

Kérem, hogy ezt ne tegyék fel rólam, mert ez tőlem távol áll.

A bírálathoz azon módja, amelyet 12-én alkalmaztak, maglehetősen elterjedt módszer. Az egész azon alapszik, hogy e díjazásra felhajtott állatok közül közös egyetértéssel kiválasztják a legmegfelelőbbeket s ezeket megjelölik, külön állítják és megszámozzák. A díjazandó állatokat azután ezek közül választják ki a következő módon:

Minden bíráló papírt vesz a kezébe s tudva, hogy hány díj van — alapos vizsgálódás és bírálgatás után feljegyzik, hogy melyik számu állatot tartja az I., II., III., stb. díjra érdemesnek. Ha készen van munkájával, úgy a cédulát átadja az összegyűjtésre kijelölt egyénnek. A midőn a jury-tagok befejezték bírálatukat, következik a szavazatok összeállítása. Előveszik a cédulákat s feljegyzik, hogy kiki melyik állatot érdemesíti 1., 2., 3., stb. díjra.

Ez a táblázat ily formán néz ki:

I. díj:	9, 11, 9, 4, 9, 9, 4 sz. tehén
II. „	11, 4, 11, 11, 11, 4, 7 „ „
III. „	5, 9, 4, 5, 4, 7, 5 „ „
IV. „	4, 3, 7, 3, 3, 3, 6 „ „
V. „	8, 6, 8, 7, 6, 6, 8 „ „

Az idő előrehaladottsága folytán nem tudtam tökéletesen megfigyelni, de ahogy kivettem a bizottság a saját s az én önkényesen felvett jegyzékemmel nem egyező táblázatából oly elv szerint határozta meg a díjra érdemesített állatokat, hogy kimondta, miszerint az I. díj a 9. sz. tehenet illeti, mivel azt 7 közül 4-en első díjra jelölték. A II. díjat a 11. sz. tehén kapja, szintén 4

szavazattal 3 ellen. III. díjra az 5. sz. tehén jelöltetik, mivel egyedül az kapott a III. díjra jelöltek között 3 szavazatot, a többi mind kevesebbet. A IV. díj 4 szavazattal 3 ellen a 3. sz. tehén tulajdonosának adandó, végül az V. díj illetékességét az elnök dönti el, mert úgy a 8. sz. tehén, mint a 6. sz. 3—3 szavazatot kapott. Tegyük fel, hogy az elnök a 8. sz. tehént jelöli V. díjra. Ezek szerint tehát II. díjat kapta a 9. sz., II. at a 11. sz., III. at az 5. sz., IV. et a 3. sz. és V. et a 8. sz. tehén illetve azok tulajdonosai.

Meg kell még említenem, hogy egy gazda csak egy díjat kaphatott s így ha több tehene került a díjazandók közé, csak egy s jobb díjat kaphatott, többi tehene kiesett a díjazásból s azok helye alsóbb sorozatból előrukkoltatott tehenek által lett pótolva.

Ezek után a következőkben vagyok bátor a bírálatra vonatkozó észrevételeimet megtenni:

A 9. számu tehénnek kiadott első díj matematikailag helyes, mert 7 közül 4 szavazatot kapott. A második díj már kétséges, amennyiben a 11. sz. tehenet egy bíráló I., három pedig II. helyre tette, de viszont a 4. sz. tehenet két bíráló I., két bíráló II., kettő pedig III., egy pedig a IV. helyre tette. Eltekintve attól, hogy a 4. sz. tehenet minden bíráló — bár különböző — díjra érdemesítette, míg a 11. számot csak öt bíráló díjazta, kétséges az eredmény azért is, mert az I. és II. díjra adott szavazatok közül oly kicsi azon különbség, mely a 4. sz. tehén rovására esik, hogy azt bőven kárpótolja azon körülmény, hogy a III. sőt a IV. díjra is jelölve van.

És feltéve azt, hogy az igazság a 11. sz. tehén javára billen, semmi esetre sem igazságos a harmadik díjat az 5. számu tehénnek adni, amennyiben ezt csak 3 bíráló tartja díjra érdemesnek s azok is csak III. ikra. Ennél már csak sokkal jobb a 4. számu tehén, amelyet I. díjra ketten, II. ra ketten, III. ra ketten s végül IV. díjra egy jury tag tartottak érdemesnek.

Ugyanezen az alapon kétséges a következő díj is a 3. sz. és 7. sz. tehén között, mert mindkettőt négyen jelölték. A 7. számu tehén II., III., IV. és V. ik díjra egy-egy tag, a 3. sz. tehenet IV. díjra négyen. Nézet dolga, hogy melyik ér többet.

Helytelen végül az az eljárás is, hogy egyenlő szavazatok esetén mindig az elnök

AZ „ERDELYI GAZDA“ TARCAJA.

Kanada mezőgazdasági fejlődése.

„Kanada, Nagybritánia éléstára“ ez a jelszó ékesítette a Londonban a király koronázásakor emelt kanadai diadalívet. Kétségtelen, hogy ma még ez inkább álom, mint valóság, de többé, vagy kevésbé rövid idő múlva valóság lesz.

Az argentinai köztársaságon kívül Kanadának, vagy szorosabban véve Kanada észak-nyugati részének van a legnagyobb tartaléka szűz, mívelésre alkalmas, gabonatermelésre, különösen pedig búzatermesztésre alkalmas földterületekben. És Kanada mezőgazdasági fejlődésének jelentékeny előremenetele nem kevésbé érdekelheti a vén Európa gazdáit, mint a nagy délamerikai köztársaság gazdasági haladása.

Kanadának ez ideig leginkább ösmert, legnépesebb, legrégebben letelepedett részei a keletiek, többek közt Québec és Montreal vidékei. A XIX. század végén Kanada keleti részein a takarmánytermesztés, az állatte-

nyésztés és tartás meg a tejgazdálkodás nagy mértékben kifejlődött. A *Canadian Pacific* vasút húsz év alatt a keleti részeket közvetlen összeköttetésbe hozta a nyugatiakkal és a kanadaiak olyan nagy jövő előtt látják az észak-nyugati részt, hogy ezt az óriási vasutat elégtelennek találták és 1905. szeptemberében egy új, a *Canadian Pacific*-től északra tervezett új vasut, a *Grand Trunk Pacific* építését kezdték meg. Néhány év óta a kivándorlók nagy tömegei Észak-Nyugat szűz földet felő húzódnak és a *Canadian Pacific* aratás után annyira igénybe volt véve, hogy torlódás állt elő a lebonyolításban.

Egy csaknem sivatagszerű terület választja el Kanada Nyugatját a Kelettől. Csaknem 1500 kilométer hosszúságban a Nyissing tótól az Erdő tóig a talaj olyan alakulatu, hogy lehetlenné teszi a letelepülést. De Winnipeghez, Manitoba fővárosához közeledve a sziklás alakulat alluviális síkságra megy át. A Sziklás hegységig, közel 1000 kilométernyire Kelettől Nyugatig, a 49 és 55 szélességi fokok között Déltől Északig terjed a síkság, a fekete föld, a búzatermő talaj.

Az erdők hiánya, mely fölöslegessé teszi az irtást, a fák kivágását és a gyökerek kiszedését, mindmennyi nehéz és költséges munkát, igen megkönnyíti ezeknek a földeknek az értékesítését. És ezen a „szabad“ földön, amely termékeny és könnyen mívelhető, a bevándorlottak nagy számban is vannak már: 1903-ban 120000, 1904-ben 130000 kivándorló vette erre útját az angol szigetektől, a skandináviai félszigetről, Finnországból és az Egyesült Államokból. Ma Kanada nyugati részén telepednek meg az amerikai közép és kiscgazdák, a serény farmerok, akik elemükben érzik magukat, mikor a civilizáció határának kiterjesztésén kell dolgozniuk, akik eladják Minnesotában, vagy Dakotában levő földjeiket, hogy Kanadába jöjjenek, mint ahogy annak idején apáik és ősök elhagyták ohioi és pennsylvániai farmjaikat, hogy újakat szerezzenek a Mississippifolyamon túl.

Sannders, a kanadai kiserletli gazdaságok igazgatója 171 millió acre-ra becsüli Kanada észak-nyugati, mívelésre alkalmas területét. „Ha ennek a 171 millió acre földnek csak negyede lenne minden évben búzával bevetve,

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

100cs

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

döntön. Ez csakis azon esetben helyes, ha a jurynek nincs semmiféle támpontja, a mely neki az ítélkezésében segítségére volna. A jelen esetben azonban van támpont s azt hiszem volt a gazdasági egyesület által tartott díjazáson is. Ha ugyanis a jegyzéket vizsgáljuk, azt találjuk, hogy a 8. sz. tehénnek is három, a 6. sz. tehénnek is három szavazata van az V. díjnál. A 6. sz. tehénnek azonban egy bíráló a IV. díjra is jelölte, amiből önként következik, hogy díjazás esetén a 6. sz. tehén előnyben részesítendő a 8. sz. mellett.

Amint fejtegetéséből világosan kitűnik, teljesen használhatatlan az a bírálati módszer, ami az ország legtöbb helyén divatos. A legnagyobb igazságtalanságokra vezethet ez még azon esetben is, ha a bírálók figyelemmel vannak arra is, hogy egy állat előbb, vagy hátrább mem-e kapott valamely díjra szavazatot. Ezt a corrigálást a 12-iki jury is alkalmazta, de ez a hibát csak csökkentheti, de meg nem szünteti.

Most már csak az a kérdés merül fel, hogy van-e oly bírálati módszer, a mely az elmondottnál tökéletesebb, s a mellett a gyakorlatban alkalmazható?

Tudomásom szerint több ilyen mód is van, amelyek közül jelenleg csak kettőt óhajtok felemlíteni.

Az első mód az, hogy a jury tagok által kiválasztott és megszámozott állatok közül, közös bírálat útján — mintegy beszélgetve, kapacitálva — választják ki a díjazandó állatokat oly formán, hogy 4—5 állattal többet jelölnek, mint ahány díj van. Közös elhatározzák, hogy melyeknek adják az I., II., III. stb. díjakat s ha egy gazdának több tehene is jelöltetett, úgy abból csak egy kap díjat, a többi kiugrik s ezek helyét az utána következők foglalják el. Ezért kell 4—5 tartalék tehén felvenni.

Ez az eljárás sok helyt nem vihető keresztül, mert a tagok nem kapacitálhatók, vagy pedig jobban szeretnek külön-külön bírálgatni. Ily esetben bírálati jegyzéket kell készíteni s ebből kell a díjazandó állatokat kiválasztani.

A bírálati jegyzék oly formán készül, hogy először csakis azon állatra szavaznak a melyeknek I. díjat akarnak adni. Midőn ezt szavazattöbbség útján kiválasztották, akkor szavaznak a II. díjra, ennek megtörténte után pedig külön-külön a többire. Ezen eljárás sok-

kal igazságosabb, mert ha valaki első díjra jelölt egy állatot, s az még sem lett első, úgy jelölheti öt második díjra is, ami a Kolozsváron követett eljárásnál ki volt zárva. Vagyis az előbbi bírálati jegyzéket véve fel alapul, az I. díjat a 9. számú tehén kapja meg, mert 7 közül 4 szavazata van. A II. díjat a 11. sz. tehén kapná, mivel az az egy tag, aki öt I. díjra is jelölte, jelölne ujjalag s így 4 szavazata lenne 3 ellen. A III. díjat már a 4. számú tehén kapná, még pedig 6 szavazattal 1 ellen, az V. díjat a 6. sz. tehén 4 szavazattal 3 ellen.

A kolozsvári jury és az általam ajánlt módszer közötti különbség a következő:

I. díj:	9. sz. tehén:	9. sz. tehén
II. "	11. "	11. "
III. "	5. "	4. "
IV. "	3. "	3. "
V. "	8. "	6. "

Mint a mellékelt összehasonlításból kitűnik, a két eljárás között oly nagy különbség van, hogy nemcsak a helyeket változtatja meg, de oly teheneket is díjaz, amelyek a hibás eljárás mellett díjat egyáltalában nem kaptak volna.

Egyedüli hátránya ezen eljárásnak, hogy kissé hosszadalmas. Ez azonban olyan lényegtelen hiba, mely a bírálatoknál amúgy is önzetlenül s tisztán az ügy előmozdítása érdekében működő jury tagokat nem igen fogja dicséretet érdemlő munkájuktól elriasztani.

Jászberényi András.

Új rendszerű benzin-, szesz- és ergin-lokomobilok.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának gyártmánya.

A Magyar Királyi Államvasutak gépgyára, amely gépiparunkban az első helyet foglalja el, egy típusos benzin-motort hoz forgalomba, amely méltán érdekelheti mindazokat, akik a haladást a műszaki téren figyelemmel kísérik.

Az új rendszerű motor — mezőgazdasági célokra alkalmas — lokomobil alakjában készül, igen egyszerű és könnyen áttekinthető szerkezetű, bárki által könnyen megérthető és ennél fogva minden hosszabb gyakorlat nélkül bárki által könnyen kezelhető.

Általános panasz tárgyát képezte mind- eddig az, hogy a forgalomba kerülő exploziós motorok bonyodalmas és gyenge szerkezetük-

nél fogva gyakori üzemzavaroknak vannak kitéve és így mezőgazdasági üzemben nem igen alkalmasak. Ezen motorok alkatrészei kis méretűek, nem készülnek elsőrendű anyagból, ennél fogva könnyen törnek, a gépszerkezet maga pedig nem eléggé áttekinthető. A motorgyárosok tényleg elmulasztották az első időkben gépeik szerkezeténél figyelembe venni azt, hogy egy mezőgazdasági üzemben alkalmazott motor egészen más, mint egy — ipari célokra szolgáló — állandó gondozásban részesülő fekvő gép. A gyáros a motorokat többnyire minden lényegesebb átalakítás nélkül egy kocsiszerkezetre helyezte és azzal átadta rendeltetésének. Az ily módon felszerelt gyenge gépnél azonban az üzemben csakhamar bebizonyult, hogy az nem képes oly nehéz munkát, mint amelyet egy cséplő-lokomobiltól megkívánunk, elvégezni. Üzemzavarokkal kellett állandóan az ilyen géptulajdonosának megküzdenie, amiből azon helytelen következtetésre jutott, hogy a benzin-motor mezőgazdasági célokra nem alkalmas.

Mindezen körülmények készítették a Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárát oly exploziós-motor-lokomobil gyártására, amely a mezőgazdasági üzemből összes igényeinek teljesen megfelel. Hosszas, beható tanulmány és számos kísérlet után végre sikerült egy oly szerkezetet előállítani, amely mindazon tulajdonságokat egyesíti magában, amelyek egy jó — mezőgazdasági célokra szolgáló — lokomobiltól megkívántatnak.

A motor lényegében a Németországban legjobban bevált Altmann-rendszer szerint készül, a szerkesztésnél azonban tekintetbe vették a mi különleges viszonyaink.

Ezen motorok fekvő elrendezésűek és négyüteműen működnek, azaz külön löket szükségeltetik a robbanó keverék szivására, komprimálására és gyújtására, expandálására, valamint az égéstermékek kitolására. Jellemző és fontos tulajdonsága ezen motoroknak az egyenletes és nyugodt járás, mi a tömegek célszerű elhelyezése és kiegyensúlyozása, két lendkerék alkalmazása és a megfelelően választott szabályozás által éretett el.

A főcsapágyakkal egy darabból öntött gépállvány egész hosszában fekszik fel az U-vasakból és sajtolt lemezekből készült, lökéseknek és rázkódtatásoknak jól ellentálló alváza, melyre csavarok segítségével szilárdan hozzá van kötve. Az összeállítás ezen módja

— mondja — és az átlagtermés olyan lenne, mint Manitában az utolsó tíz év alatt, akkor az évi termés összege 856 millió bushel lenne, oly mennyiség, mely Kanadát a világ első búzatermesztő országává tenné."

1903-ban azonban Kanada északnyugati részében a buzavetés területe nem érte el egészen a 3·3 millió acre-t; ámbar igaz, hogy a termésátlagok itt sokkal nagyobbak, mint az Egyesült-Államokban elértek, hektáronként 18 hektolitert érik el; 1903-ban északnyugati Kanadában 21 millió hektoliter búzát arattak, a jelen campagne-ban pedig 30 millióra teszik a termést. A búza a főmívelési növény ezen a vidéken, de a zab területe is növekszik, mert ez biztosítja ezekben a gazdaságokban az állatok takarmányát, ami itt, hol a tenyésztés és tejgazdálkodás szintén erősen halad, ugyan-csak nagy jelentőségű. Az alábbi adatok, melyek Kanada földmívelésügyi miniszterének Anglia királyához intézett jelentéséből valók, világosan mutatják azt a nagy haladást, melyet Kanada az utolsó 20 évben mezőgazdasági termelésénél és kivitelénél tett.

A földmívelés termékeinek, az állatoknak és húsnak kiviteli értéke volt Font-Sterlingekben (1 Font-St. = 25 korona):

1886-ban	39,718.222 F.-St.
1896-ban	50,591.002 "
1903-ban	113,441.863 "

Néhány, Kanadából 1903-ban exportált mezőgazdasági termény értékét a következő számok tüntetik ki dollárookban (1 dollár = 5 korona):

sajt	24,712.943 dollár,
búza	24,566.703 "
liszt	4,699.143 "
sonka és szalonna	16,029.269 "
szarvasmarha	11,342.632 "
vaj	6,954.618 "
alma	2,758.724 "
tojás	1,436.130 "

A búza- és lisztkivitel a kanadai mezőgazdasági termények kivitelében a legnagyobb szerepet játsza, amint azt a fönnebbi leírásból is láttuk és pedig áll ez különösen az északnyugati részen. Ezeket a nagy területeken azonban határt szab a buzatermesztésnek az időjárás zordonsága, vagyis inkább a te-

nyésződőnek rövidsége. És ezért jelenleg Kanadában igen érdekes kutatások folynak abban az irányban, hogy a legkorábban érő búzafajtákat megtalálják és ennek a törekvésnek eredménye, hogy Oroszországból és a Himalaya hegységről olyan fejtákat importáltak, mint a *Preston*, a *Stanley* és a *Rigai korai*, a melyek 113, 109 és 105 nap alatt értek be, míg az eredeti *Fife rouge* fajta csak 123 nap alatt.

Óriási jelentőségű a mezőgazdasági ipar különösen Kanada keleti részén, Montreal és Quebec vidékén a tejgazdálkodás és főleg a sajtgyártás. És hogy a tejgazdálkodás még jobban föllendüljön, a kanadai kormány nagy erőfeszítéseket tesz. Tej- és sajtiskolákat nagy számban állítottak föl, hogy ezeknek a termékeknek elkészítését legjobban értő mestereket képezzenek ki. A termelők részére sajt-érlelő helyiségeket létesített a kormány földmívelésügyi minisztere. Ugyanez a miniszter, hogy ezeknek a termékeknek az angol piacokra való kivitelét a legjobb feltételek mellett tegye lehetővé, a vasúti és hajózási társaságoknak adott segélyvel a vasúti kocsikban és hajók-

Szőlők rigolozását gözekekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

a gép stabilitását nagyban fokozza. A motor munkahengere rendkívül szívós anyagból készül és olyképp van a gépállványba helyezve, hogy abból szükség esetén könnyen és rövid idő alatt kivehető legyen. A hengerbe gondosan becsiszolt dugattyu, szabadalmazott dugattyu-gyűrűvel nagyon jól van tömítve. A két lend-kerékkel bíró forgattyu tengely a legjobb minőségű acélból egy darabban van kivácsolva és a fehérfémmel kiöntött csészékkel ellátott csapágyakban nyugszik.

A hajtórúd ugyancsak kitűnő minőségű

zelterhek. A vezérmű szelepes és a henger hátsó végére csavart szelepházban elhelyezett beömléstartó és kiáramló szelepből áll, melyek a vezértengelyen alkalmazott bütykös korongok és a hozzájuk tartozó emeltyük segítségével nyitnak és rugónyomással zárnak. A beömléstartó szelep előtt van elhelyezve a benzín-szelep, mely csővel a tüzelőanyag-tartánnyal van összekötve és melyet ugyancsak a beömléstartó-szelep emeltyűje mozgat. Ezen szelep orsójába 3 V alakú horony van vésvé, melyeknek csúcsa a szelepkupnál végződik.

a gép egyenletes járását eredményezi. A kiáramló gázok zajtalan elvezetéséért a hengerből előbb egy hangtompító vezetnek át, honnan aztán a szabadba jutnak.

A henger hűtése ezen motoroknál az úgynevezett elgőzöltetési módszerrel történik. E célból a hengerköpeny visszakerény alakjában van kiképezve, mely időnként vízzel töltendő. A vízállás ellenőrzésére a visszakerény vízmutatóüveggel van ellátva. A hűtővíz hőmérséklete állandóan 100° C-on tartatik és a keletkező vízgőz a viztartó fedelén alkalmazott csövön távozik el. A víz a hengerköpeny alsó részén alkalmazott csapon a szükséghez képest leereszthető.

Ezen hűtési módnak főelőnye a többi gépeknél alkalmazott cirkulációs hűtéssel szemben az, hogy sokkal kevesebb hűtővíz igényel, amennyiben a cirkulációs hűtéshez körülbelül nyolcszor annyi víz szükséges, mint ezen hűtéshez. Ha elegendő víz áll rendelkezésre, ezen hűtési mód könnyen átalakítható cirkulációs hűtésre is, mely esetben a henger körülvevő hűtővíz körülbelül 50° on tartható.

A motor kenése a leggondosabban van elrendezve és üzemkészen könnyen ellenőrizhető és kezelhető.

A henger kenése egy olajozó szivattyúval önműködően történik, mely hajtását a vezértengelytől kapja. Ezen szivattyú ellenőrző üveggel van ellátva, melyen annak működése ellenőrizhető. Az olajozás hatálya a gép terheléséhez mérten egy csavár segítségével könnyen változtatható, ami az ellenőrző üvegen megfigyelhető. A motor többi olajozói is csepegtető üveggel vannak ellátva.

Az összes csapágyak kivétel nélkül mind gyűrűskenő rendszerűek, mely kenési rendszer ezideig a legjobbnak bizonyult, úgy a kenés hatálya, mint pedig gazdaságos volta tekintetében. Az olajozás ezen rendszerrel önműködően és folytatólagosan történik, azonban csakis a gép járása közben, még pedig egy szabadon forgó és az olajtartályba merülő gyűrűn által, mely a felső csapágycsészében levő kivágásban a tengelyen nyugszik.

A gyújtás egy igen erős szerkezetű villamos készülék által történik, miáltal a gépnek mindenféle külső láng mellőzhető. Ezen készüléket egy a vezértengelyre ékelt tárcsán levő gyújtópecek hoz működésbe.

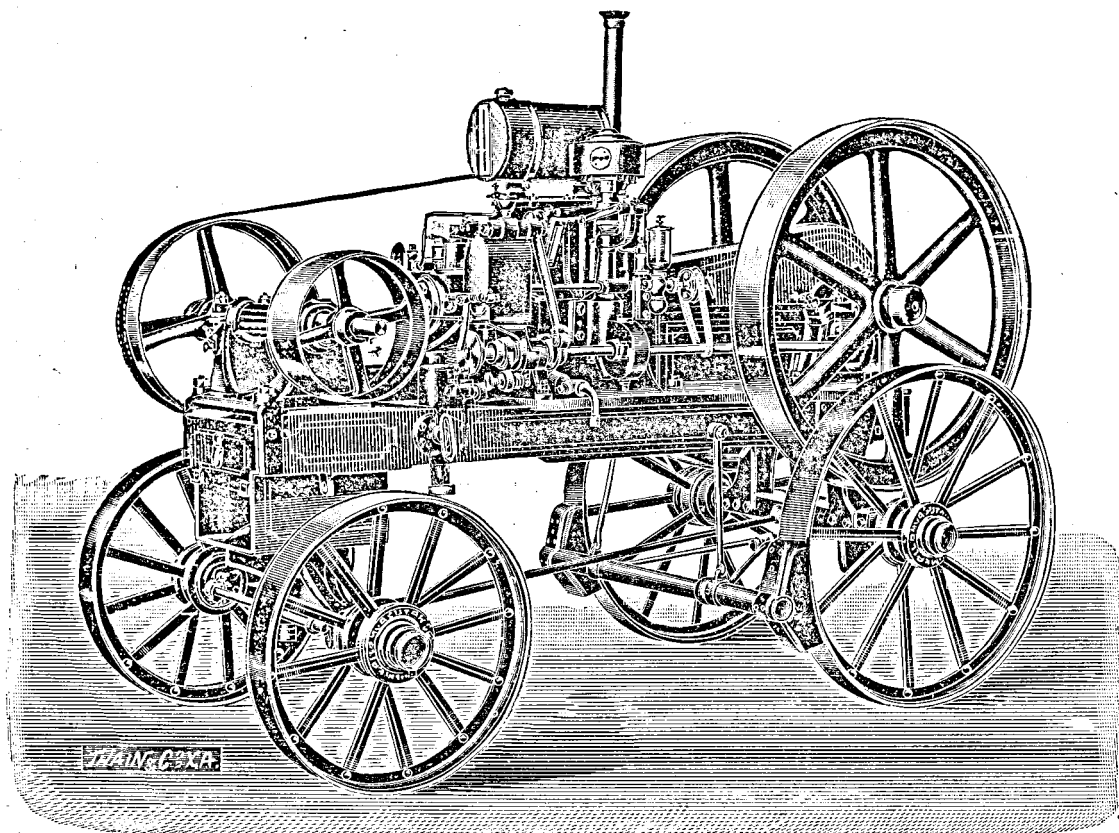
A motor egy kikapcsoló szerkezettel bíró előtétellel van ellátva, miáltal egyrészt bármely munkagép annak átalakítása nélkül hajtható, másrészt pedig a munkagép függetlenül a motortól kikapcsolható.

A gép könnyű és gyors megindítása egy erre szolgáló készülékkel történik, mely az előtétre van helyezve. Az indításnál esetleg előforduló visszacsapások alkalmával az indító készülék önműködően kikapcsolódik, úgy, hogy a forgattyú az indító személyzetet nem ütheti meg.

Tekintettel arra, hogy ezen gépek legnagyobb részben szabadban működnek, miáltal a gépbe por és piszok kerülhet, a gép gondosan el van burkolva.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a Magyar kereskedelmi részvénytársaság, a Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója Budapesten.

W. L.

acélból, utána állítható forgattyu és keresztfejsap csészéi pedig fémből készülnek.

A gép oldalán egész hosszában végig futó acél vezérműtengely, mely olajban járó csavarkerekek segítségével a rugós szabályozót is hajtja, a főtengelyről ugyancsak olajban járó csavarkerekek által hajtatik.

A vezérmű kényszermozgású és részletei, melyek mind a legjobb minőségű acélból készülnek, igen könnyen hozzáférhetőek és egymástól teljesen függetlenül állíthatók és ke-

ban olyan hűtő berendezést létesített, hogy a kanadai vaj ma egész alacsony hőfok mellett szállítható a beraktározástól kezdve egész az Angliában való kirakódásig. És ugyanilyen hűtő berendezés segíti elő Kanada egyéb mezőgazdasági termékeinek, a tojásnak, gyümölcsnek, baromfinak, stb. kivitelét is.

A földművelésügyi miniszter alá tartozó felügyelők működnek közre Kanadában a behajózásnál csakúgy, mint a rendeltetési kikötőkben, Liverpoolban, Manchesterben, Londonban, Bristolban, Glasgowban, stb., hogy meggyőződést szerezzenek ezeknek a termékeknek állapotáról a berakodástól kezdve rendeltetési helyükre való megérkezésükig.

Mindezeig Nagybritánia a kanadai mezőgazdasági kivitelnek főpiaca; de újabban élénk kereskedelmi összeköttetés fejlődött ki Kanada és Délafrika, Kína és Japán között és e célra külön közvetlen hajójárat létesített. És a Kínába meg Japánba való kivitel nagyban fog emelkedni a *Grand Trunk Pacific* létesítésével, amelynek építése most már folyamatban van.

H. H.

Ezen hornyok célja, hogy az átömlő tüzelőanyag-mennyiség függetlenül legyen a szelep emelkedésétől, úgy hogy a szelepnek csak 1 mm.-mel emelkednie kell, mielőtt még egyáltalában a tüzelőanyag kiömlése megkezdődne. Ezáltal a szelepnek üres járatra való beállítása nem lesz oly érzékeny, mint régebbi szerkezetű szelepeknél, melyeknél különböző szeleppállásoknál az átömlési keresztmetszet mindig ugyanaz. Ezen szelep előtt van a légszabályozó, mely rugózat és emeltyük segítségével közvetlenül a szabályozóval van összeköttetésben.

A tüzelőanyag tökéletes elpárolgatása céljából a beszívott levegő előmelegítettik, amennyiben az a kiáramló cső mellett surran el. A légszabályozó előtti nyíláson azonban a szükséghez képest hideg levegő is szivatható. Ha a motor már bizonyos ideig teljes megterhelés mellett járt, akkor az előmelegített levegő már előgyújtásokat idéz elő, melyek ütések által észlelhetők és ilyenkor tisztán csakis hideg levegő szivatható azáltal, hogy az előmelegített levegő útját, egy a légcsonnában alkalmazott csapószeleppel elzárjuk.

A szabályozás lényegesen különbözik a többi használatban levő motorok szabályozási módjától. Amíg ugyanis az utóbbiak szabályozása robbanások kihagyása által történik és ezáltal a gépek járása igen egyenlőtlen, addig ezen motoroknál a szabályozás akként történik, hogy a rugós szabályozó a benzín és levegő beömlését egyidejűleg szabályozza, a tényleges terhelésnek megfelelő helyes arányban, mi egyrészt tökéletes elégtételt és így csekély tüzelőanyag-fogyasztást, másrészt pedig

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktarai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Lehullott gyümölcsök értékesítése.

Sok helyen a lehullott gyümölcsöt a fák alatt hagyják, másutt pedig feletetik a disznókkal. Sem az egyik, sem pedig a másik eljárás valami gazdaságosnak nem mondható. Ha a lehullott gyümölcsöt feletetjük, ezzel sokat ugyan nem nyerünk, mert vajmi kevés annak a *takarmányértéke*; ha pedig a fák alatt hagyjuk, azzal egyenesen ártunk gyümölcsfaainknak, mivel a lehullott gyümölcs jó tanyája a különböző pondróknak, melyek abban nagy kényelemmel fejlődhetnek ki a gyümölcsfákat pusztító, kártékony rovarokká.

A lehullott gyümölcsöt csekély munkával és kevés kiadással módunkban van értékesíteni. Készíthetünk abból ugyanis *gyümölcs ecetet*, úgynevezett *gyümölcs lekvárt*, de felhasználva meg is szárazíthatjuk azt.

Nézzük csak hogyan készíthetünk a lehullott gyümölcsből jó ecetet? Ecet készítésére minden lehullott, vagy kevésé poshadt gyümölcs alkalmas; felhasználhatunk tehát *almát, körtét, szilvát*, stb. egyaránt.

Leghelyesebben úgy járunk el, hogy az összegyűjtött gyümölcsöt egy vízzel töltött és befödött hordóba rakjuk, mindennap 1-2-szer jól összekeverjük, hogy a gyümölcs meg ne penészedjék. Ha már elegendő gyümölcs áll rendelkezésünkre, akkor összezúzzuk és alkalmas présel kiszajtoljuk. A lét 48 órán át állani hagyjuk, azután az üledékből a lét olyan tiszta borshordóba öntjük, amelyet meleg borecettel belül átítattunk. Ezután 10 liter lére $3\frac{1}{2}$ gramm fehér borkövet adunk, s a hordót nyitott szájjal melegebb helyre állítjuk, itt a lé erjedése csakhamar megindul. Az erjedésnél beállott habzás következtében a hordóban veszteség áll be, amelyet éppen úgy, mint a bornál, visszamaradt lével pótolnunk kell, vagyis utána töltünk.

Későbbben, amíg a lé teljesen megtisztul, és nyugodt lesz, a hordó nyílását gyengén vattával dugjuk be.

Megtisztulás után a lét még egy hétig a hordóban hagyjuk, s ha már kellemes savanyu ízt vett fel, akkor az ecetet megfelelő korsókba fejtjük s a pincében tartjuk el.

A lehullott gyümölcsöt, különösen almát lekvárrá a következőképp dolgozzuk fel: a lehullott gyümölcsöt összegyűjtjük, jól megmossuk, azután minden egyes gyümölcsöt több darabra vágunk, minden férget, valamint a maghont is eltávolítjuk. A gyümölcsöt nem kell meghámozni, mert hiszen éppen a héj alatt vannak a kitűnő zamatot anyagok. Az ily módon megtisztított gyümölcsöt tiszta és mázzal bevont fazékba tesszük, vizet öntünk rá és gyakori keverés mellett puhára főzzük; a megfőtt gyümölcsöt szőrszítán átnyomjuk (paszirozzuk). Az átnyomott péphez cukorport adunk és folytonos kavarással addig főzzük, amíg már az erősen pöfög, ezután gyorsan elvesszük a tűzről és kőfazékba, vagy széles száju üvegbe öntjük, melyet pergament papírral kötünk le.

Az ily módon nyert lekvár kitűnő ízű és nagyon tartós s a háziasszonyok nagyon célszerűen felhasználhatják.

Dr. Ejury Lajos.

IRODALMI SZEMLE.

Magyar regényírók.

Az százados multu magyar regényirodalomnak színét-javát foglalja össze hatvan kötetben az a nagyszabású gyűjtemény, amelynek gondolatát és tervezetét *Mikszáth Kálmán*, a legnagyobb élő magyar regényíró, adta a kiadó Franklin-Társulatnak, magára vállalván egyúttal a hatalmas gyűjtemény szerkesztését.

A nagy író gondolata immár testet öltött s regényíróink maradandó emlékezetéül a díszes gyűjteményből megjelent most immár a harmadik sorozat, amely az eddig megjelent tíz kötetet, *Jósika Miklós*, *Tolnai Lajos*, *Justh Zsigmond*, *Csiky Gergely*, *Kemény Zsigmond*, *Pálffy Albert*, *Vadnai Károly* és *Herczeg Ferenc* egy-egy regényét újabb öt kötetrel gyarapította.

Az új sorozat a vállalat programjának megfelelően különböző korszak íróit foglalta össze a mult század harmincas éveitől kezdve a mai napig. A kötetek azonban szám szerint illeszkednek bele az egész gyűjteménybe, a mely időrendben tartalmazza a regényeket.

Gaal Józsefnek, a *Peleskei Nótárius* írójának történeti regénye: *Szirmay Ilona*, a legrégibb az új sorozatban. Ez a regény együtt jelent meg 1836-ban *Jósika*: *Abafijával* s ezzel együtt osztozik a magyar regényírás úttörésének a dicsőségében. A ma is érdekes munkát *Wittich Eperjesi Károly* illusztrálta.

A mai irodalmat *Rákosi Viktor*nak fő műve: az *Elnémult harangok* képviseli, ez az alig két esztendő előtt íródott gyönyörű regény, amely egy csapásra a legnagyobb regényíróink sorába emelte *Rákosi Viktor*t s méltó kezdete regényirodalomunk új századának. Az *Elnémult harangokat Grünwald Béla* és *Örművésznők* illusztrálta.

A sorozat harmadik kötete *Jókai Mór* legszebb regénye: *Az új földesúr*. Természetes, hogy regényirodalomunknak ez a gyöngye nem maradhatott ki a gyűjteményből. A regényt *Márk Lajos* művészi illusztrációi díszítik.

Legérdekesebb két kötete az új sorozatnak *A püspök atyafisága* című két kötetes nagy regény, *Iványi Ödönnek*, a korán elhunyt kiváló írónak főmunkája, mely másfél évtizeddel ezelőtt jelent meg, országos feltűnést keltve: de azután az író hirtelen halála folytán csaknem teljesen feledésbe merült. Ez a munka méltán került be most a klasszikusok közé, hogy *Iványit* végre hozzájuttassa a megeredmelt elismeréshez és népszerűséghez. A két kötetes regényt *Gergely Imre* festőművész számos szép eredeti rajza díszíti.

Minden munka élén ott van az író arcképe, *R. Hirsch Nelli* finom rajzójából.

Teljessé teszik a munkák esztétikai élvezetét *Mikszáth Kálmán* gyönyörű bevezetései a melyek mesteri tömörséggel állítják be a regényeket az író korába, az olvasó elé varázsolva miutegy azt a közönséget, a mely először gyönyörködött a munkában. Ezek a bevezetések egyúttal a magyar regényirodalomnak értékes történetét adják.

A kötetek kiállítására méltó a kiadó intézet hírnevéhez és hagyományaihoz. Finom, famenteles papíron, tiszta, éles metszésű, nagy betűs nyomás, pompásan reprodukált művészi értékű

illusztrációk és izléses, tartós kötés; ez röviden az a külső, amelyben regényeink színét-javát a kiadó intézet a magyar családi könyvtár maradandó díszéül felajánlja.

A hatvan kötetes teljes gyűjtemény ára díszes vászonkötésben 300 korona. Megrendelhető részletfizetésre bármely hazai könyvkereskedés útján. A további kötetek félévenként öt kötetes sorozatokban jelennek meg.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

Szemle.

Az alföldi gazdálkodás reformjáról tárgyaltak az O. M. G. E.-ben. Sok érdekes tapasztalat, tanulság, eszme és terv merült föl ezen a tárgyaláson. Ebből a tárgyalásból látható, hogy a szép, a nagy magyar Alföld már nem, vagy még nem az a tejjel-mézzel tele Kánaán, ami volt, vagy ami lehetne s aminek szépszavú költők nyomán olyan sokan hiszik. Sok-sok bajra, hibára, nyomorúságra akadnak azok, akik az alföldi gazdálkodást alaposan akarták megösmerni és a „Kánaán“ egyszerre az éles alföldi nap igazi világitásában állt előttünk. Erdélyt senki sem nevezi „Kánaán“nak, de téves következtetésre jutna az, aki azért így fűzné a syllogismust: Az Alföldet Kánaánnak nevezték, pedig nem az — Erdélyt nem nevezik Kánaánnak, tehát az. Mert bizony inkább így lehetne föllátni a logikai láncot: Az Alföldön nagy bajok vannak, noha Kánaánnak nevezik — milyen bajok lehetnek akkor Erdélyben?! Persze, hogy ez csak elménczés. A komoly valóság pedig az, hogy mindnyájan jól tudjuk, hogy az erdélyi gazdálkodás is igen igen rászorult a reformra. Az erdélyi földmívelés és az állattenyésztés, a takarmányozás és a termények előkészítése, a hitelügy és az agrárszociálpolitika terén nagy és sok reformra lenne szükség.

De hogyan lehetne ilyen politikai viszonyok között reformokra gondolni, vagy pláne reformokat megindítani? Mielőtt erre a kérdésre felelnénk, előbb azt mondjuk, hogy éppen ilyen politikai viszonyok között kell a társadalmi érdekképviselőknek teljes erővel arra törekedniök, hogy a népnek azt a károsodását, amely az állami élet megbénulásával reá háramlik, lehetőleg csökkentésük, hogy képessé tegyék a népet ezeknek az állapotoknak kibírására. Ami pedig azt a kérdést illeti, hogy reformokra gondolni és törekedni lehet-e, arra azt válaszolhatjuk, hogy: igenis lehet. Lehet tanulmányozni ez alatt az idő alatt is a gazdálkodás viszonyait, a nép gazdasági tevékenységének színvonalát, a birtokok telekkönyvét. Lehet az illetékes társadalmi tényezőknél egymással érintkezni és tanácskozni a közös bajok megállapítása céljából. Lehet eszméket érlelni és terveket létesíteni a bajok megszüntetésére. Ha egyebet nem is lehet, ezeket meg lehet csinálni az erdélyi mezőgazdaságot illetőleg most is. Kétségsbe kellene annak esnie, aki nem biznék abban, hogy politikai életünk égboltja csak ki fog még derülni. De aki ebben bizik és aki arra hivatott, annak most is fönn kell tartani, sőt most fokoznia is kell tevékenységét, nehogy

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÜT.

politikai zavar elmulása után gazdasági krízis törjön ki.

*

Ha az erdélyi mezőgazdaság bajairól van szó, akkor a szászok „Királyföld“-jét nem érthetjük a bajok által sújtott részek közé. És ez még jobban megtudja magyarázni nekünk, hogy miért és hogyan kell cselekednünk. Nézzük csak meg például a szászok Raiffeisen-szövetkezeteinek fejlődését. Erről nemrég számolt be a Raiffeisen-szövetség Nagyszébenben tartott 19-ik közgyűlésén Wolff Károly dr. elnök. Az utolsó évben a szövetség kötelékébe 14 új szövetkezet lépett 801 taggal. A forgalom 1,234.000 koronával, az üzleti nyereség 31.500 koronával emelkedett. Míg 1902 december 31-én a kötelékbe 85 takaré- és előlegező szövetkezet tartozott, addig azoknak száma ma 114. Az összes tagok száma, szemben a múlt évi 7463-mal, 8264. A harmadik évnegyedben 10 új takaré- és hitelszövetkezet alakult, amelyek azonban még ez idén nem terjeszthettek elő üzleti jelentést. A 99 szövetkezet tagjainak száma 1904. végén 7652 volt. A nyújtott kölcsönök összege 645.776 korona 39 fillérrel volt több, mint az 1903. évben 89 szövetkezet által nyújtott kölcsönöké. Öröndetes jelenség, hogy a tagok takarékbetétje 461.578 kor. 32 fillérrel s a befizetett üzletrészek összege 18.314 kor. 91 fillérrel emelkedett. Talán hiba volt, hogy a múlt héten a külföldre mentünk szemlélődni... „Warum in der Ferne schweifen?... mikor a jó példa olyan közel van.

— **Gróf Nemes János.** Az erdélyi társadalomnak egyik köztisztelőben álló tagja, az erdélyi mezőgazdaság ügyének lelkes munkása, az E. G. E. alapítótagja hunyt el folyó hó 19-én gróf Nemes Jánosban, akit hosszú munkás életének megszakadása után kiterjedt családján kívül gyászszal kísért sírjába az erdélyi társadalom. A megboldogult temetése f. hó 23-án volt a kolozsvári gyászházban, honnan hült tetemeit Hidvégre szállították és itt f. hó 25-én helyezték a családi sírboltba.

— **Uj tejszövetkezetek.** A székelyföldi miniszteri kirendeltség legújabbán Udvarhely-megyében *Kabátfalván* és *Ujszékelyen* alakított tejszövetkezetet. Rövid időn belül megalakul a megyében a *szentegyházaskői, magyorósi, olaszteleki, siménfalvai, homoródszentkirályi*. Valamennyi tejszövetkezet állatbiztosító szövetkezettel kapcsolatos. A szövetkezetek a termelt vaját egy vállalkozó révén Bécsbe és Berlinbe exportálják.

— **„Első erdélyi havasalji juh-tejszövetkezet“.** Papp Lajos, dedrádszéplaki ev. ref. lelkész és Farkas József, földbirtokos kezdeményezésére a fenti cím alatt egy tejszövetkezet van alakulóban. Az orsz. tejgazdasági felügyelőség megbízottjának, Idrányi állattenyésztési segéd felügyelőnek közbejöttével Dedrádszéplakon értekezlet tartott folyó hó 23-án ez ügyben, melyen számos juhtartó gazda jelent meg, kik elhatározták, hogy a kellő számú üzletrész jegyzése esetén december 17-én megtartják az alakuló közgyűlést.

— **A komlópiacról.** (November hó 24.) A vételkedv elcsendesülése még mindig tart. A nagy piacokra még omlik a komló, de onnan a sörgyárakba kevesebb oszlik el. Mindenfelé túl vannak telítve a raktárak s csak az igen

szép színű s jól szárított komlók kelnek el. *Nürbergben* 50 kiló komló ára: I. osztályú 80—85, II. o. 70—75, III. o. 23—30 márka volt a hét elején; *Saazban* a szép komló 50 kilogrammjáért I. o. 110—112, II. o. 80—90, III. o. 70 koronától lefelé 40 koronáig fizettek. A nagy piacokon most a felgyült komló *kikészítése* folyik erősen, s készülnek a „kötések“ lebonyolítására s bizonyos lendületet december közepére várnak, amikor az északamerikai s különösen a londoni kereskedelem újból megmozdul a raktár-tömeg beszerzése okából. Ez időtájt még megszabadulhatnak *elkészt hazai termelők* is idei komlótermésüktől. Az itt járt 12—14 külföldi kereskedő nagy része ugyan már hazaúta, az itt maradtak 60—100 korona közt kínálnak 100 kilónként: célszerűbb lesz a termést az OMGE. saazi bizományosságnak felküldeni, hogy csak a decemberi áralakulás idején adja el. Ugyanezen bizományos jelenti, hogy sok termelő most küldi a komlót s nem a hónap elején, amikor 120—140 kor. volt még az ár s keresték is a magyar komlót. Most nem keresik, talán csak december közepén. Eddig az erdélyrészi komlóból 75—85% kelt el — bizony utóbb 30—40 forintos árakon is 100 kilónként s olyan tételek is, amelyekre a hó elején 50—70 forintot kínáltak. Megint igaz lett a közmondás, hogy: „olyan a komló, mint az eladó leány — ha jól kéri, adni kell!“ Az idén már egészen jól működtek a segesvári komlópiaci intézmények, de épp így érezhető a bácskai komlós-egylet petróci piaca is, hogy tisztán a maguk erejével helyezték a világba eddig a bácskai komló 70—75%-át: a legutolsó ár itt 70—80 korona volt. Még cca 400—500 q. eladatlan komló van. Legrosszabbul áll a torontáli népies termelés, ahol nem egészen indokolt árforcirozás folytán a komló 70—80%-a még áll. Itt legcélszerűbben a megyei gazd. egylet segíthetne leggyorsabban, ha olcsó tarifákkal külföldi bizományoshoz állítaná be a torontáli komlót.

— r — s.

— **Az E. G. E. heremagtisztító raktárjának** forgalma máris erősen nekilendült és tekintettel arra, hogy már eddig a tisztítási idénynek úgyszólván letelején több mint 250 mmáza lóhere- és lucernamag küldetett be tisztításra és ólomzárolásra: arra lehet számítani, hogy az idei mennyiség az összes előző éveket fölül fogja mulni. Ennek oka részint az idei megfelelő mennyiségű erdélyi lóheremagtermésben, részint abban található, hogy mind szélesebb köröket hat át az a tudat, hogy vetőmagnak csak arankamentes mag használtassék. Fölhívjuk tehát gazdaközönségünk figyelmét arra, hogy jókor küldjék be a tisztítandó lóheremagot a raktárba, nehogy a torlódásfolytán aztán késedelem álljon elő és föl hívjuk figyelmüket arra, hogy ha pelyvától, szeméttől odahaza már kitisztítják azzal a költségek csökkenni fognak.

— **Legelőjavítás Brassóban.** Brassóból jelentik: Brassóvármegye legelői megjavításának és okszerű kihasználásának tervszerű rendezése érdekében a vármegye mezőgazdasági bizottsága dr. Jekel Frigyes alispán elnöke alatt a különböző mezőgazdasági, állattenyésztési, erdészeti és kulturmérnöki szakhivatalok képviselőinek bevonásával, a járási és községi kiküldöttek élénk részvétele mellett értekezlet tartott, amelyen a földművelésügyi miniszterium képviselőjében Károly Rezső gazd. akadémiai tanár jelent meg. Az értekezlet be-

ható eszmecsere után magáévá tette a földművelésügyi miniszterium kiküldöttjének a legelőjavításra vonatkozó javaslatait.

— **Borkészletek nyilvántartása.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a borértékesítés előmozdítása végett legutóbb elhatározta, hogy tagjainak borkészletét nyilvántartja. Ez okból valamennyi tagjához felszólítást intézett az eladásra váró készletek bejelentésére. A nyilvántartást bárki megtekintheti az egyesület helyiségeiben. Időnkint ezeket a nyilvántartásokat az egyesület megküldi az összes hazai s nagyobb külföldi borkereskedőknek, vendéglősöknek, csemegeüzlettulajdonosoknak és kereskedőknek.

— **Szőlőművelési viszonyaink javulása.** A hazai szőlőművelés bajainak megszüntetése, de különösen a bor- és szőlőértékesítés nehézségeinek elhárítása érdekében létesült Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete évek óta figyelemre méltó tevékenységet fejt ki. Sikerült neki az évenként több ízben rendezett borkiállítások, borvásárok stb. által úgy a bel- mint a külföldi fogyasztóközönség és a közvetítő kereskedelem figyelmét hazai borkészleteink iránt felkelteni, azonkívül pedig a szakirodalom pártolása, pályamunkák kiírása, nagyszámú vidéki értekezlet rendezése által a szakértelem terjedésének tett szolgálatot, nemkülönbén a borászatot érintő adózási, kereskedelmi, forgalmi, közgazdasági stb. kérdésekben a magyar szőlőbirtokosság érdekében hathatós munkásságot fejtett ki. Hogy azonban a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete hivatását a jövőben fokozottabb mértékben teljesíthesse, kívánatos, hogy az intelligens szőlőbirtokosok, a hegyközségek lehetőleg teljes számban legyenek ezen egyesület tagjaivá. Ezen felhívással fordul a MSzOE. a szőlőtermelő közönség elé, kérve az egyesületbe való minél tömegesebb belépését. Alapszabályokat, belépési nyilatkozatot, a nyújtott kedvezményekre vonatkozó felvilágosítást készségesen küld minden érdeklődőnek a MSzOE. igazgatósága Budapest, IX., Üllői-út 25.

— **A közbirtokossági legelők kérdése.** A mezőgazdaságot fölötté érdeklő vita folyt a Jász Nagykanizsai-Szolnokmegyei Gazdasági Egyesületben arról, vajjon a birtokossági közgyűlésnek van e intézkedési joga? A vitát Bordács Tamás és társai kisújszállási lakosok provokálták, kik a jogosultságot magánjogi szempontból föllebezték meg. A föllebezésre az egyesület a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Eltekintve attól, hogy az 1894. évi XII. törvénycikk a birtokossági közgyűlésnek teljes autonóm jogot biztosít a tekintetben, hogy a legeltetés módzatai s a legeltetési jogok fölhasználása tekintetében intézkedjék, a vármegyei mezőgazdasági bizottság állategészségügyi s gazdasági szempontból is célirányosabbnak tartja azt, ha a legeltetési jogosultságok bérbeadása a birtokosság összességének, vagy az ezzel megbízott birtokossági tanács kezében van elhelyezve, mintha a föllebezők kívánsága szerint legeltetési jogával bárki szabadon rendelkezik. Az egyesület ez alapon a föllebezést elutasította.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és terménnytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménnytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménnytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva volt a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

x **Csak egyszer kísérelje meg** s igyék a világhírű „Soerabaja”-kávékeverékünk-ből (1 kg. 3 K. 80 f) soha jobbat nem ivott. Kapható kizárólag a **Fiumei Kávébehozatali Társaság** fióktelepénél Kolozsvár, **Mátyás király-tér 12.** **Óránkint friss pörkölés.** Valódi orosz és angol teák, rumok. 1436

— **Megvételre vagy haszonbérbevitelre** keresek 500—1000 holdig való jó birtokot vasut hoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszzebeni földhitelintézet”

részeről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteltjesen hozzám forduló feleknek a lehetőség gyors és költséget kimélt eljárásal szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzügyintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszít és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benó Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

1906. évi február hó I-ére nős gazdatisztet

keresek, ki a szőlő-
mivelésben is telje-
sen jártas.

1646

A folyamodók bizonyítvány-másolataikat, melyek vissza nem küldetnek, e címre irányítsák:

Gr. Haller Jenő
Küküllővár (Erdély)

A Magyar Jelzálog-Hitelbank Képviselesége

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Az intézet alaptőkéje 40 millió korona. —
ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő hazakra, — a mennyiben a pénzügyi viszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre	9 20%
20 évi törlesztésre	7.60 «
25 évi törlesztésre	6.70 »
30 évi törlesztésre	6.10 «
35 évi törlesztésre	5.65 «
40 évi törlesztésre	5.35 «
42 1/2 évi törlesztésre	5.25 «
45 évi törlesztésre	5.10 «
50 évi törlesztésre	4.90 «
65 évi törlesztésre	4.60 «

Kölcsönök 4 1/2%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítás mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfiai adnak véleményt.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

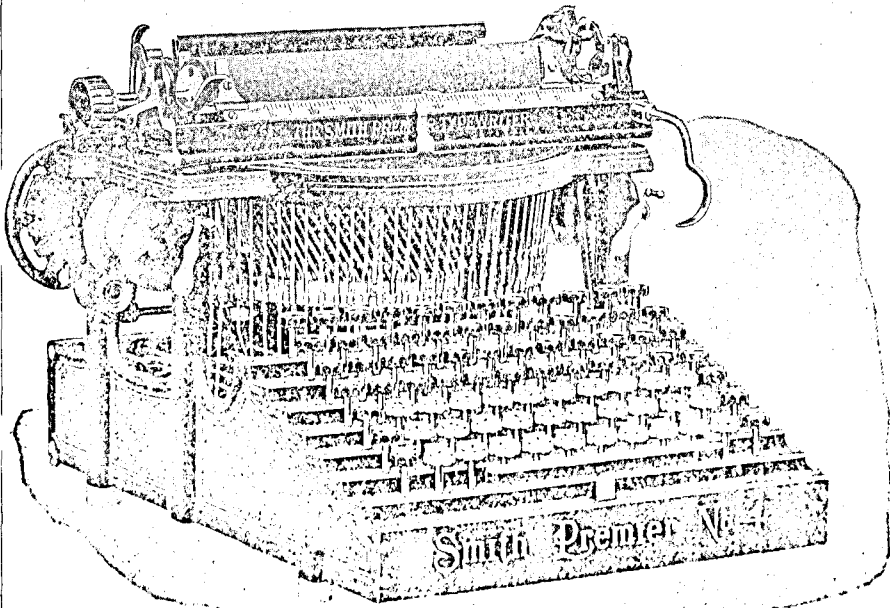
Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

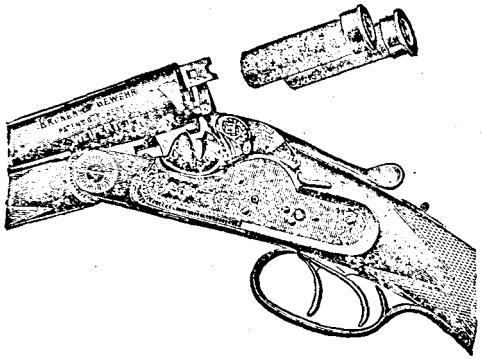
Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1646.

Korona-fegyver Fükert saját szabadalmazott závarzatával.

Szabadalmazva Magyarország-Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angliában.

A Fükert saját szabadalmazott závarzatával ellátott korona-fegyver a jelenkor legjobb és legkitűnőbb vadászfegyvere.

E tény iudokolására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a korona-fegyver závarzata nem csupán az ismert 3-, 4- és 5-szörös retesz, illetve harántcsapszeg-závarzattól áll, hanem a csövek az eddigi szabad oldalakon is — melyek a tüzelésnél, különösen gyérfüstű löpor alkalmazása mellett, nagy

gyznyomásnak vannak kitéve — be vannak foglalva s mintegy beágyazva fekszenek a csókamrát szilárdan körülfogó oldalpofákban.

A csövön alkalmazott toldalékok a pofák megfelelő réseibe kapaszkodnak és így megakadályozzák azok lecsuszását a baskulról. E két külön závarzat szilárdsága oly nagy, hogy az eddig használt závarzatokat messze felülmulja s ezért zárótökéletességük oly kiváló, hogy jobb és előnyösebb már nem is képzelhető.

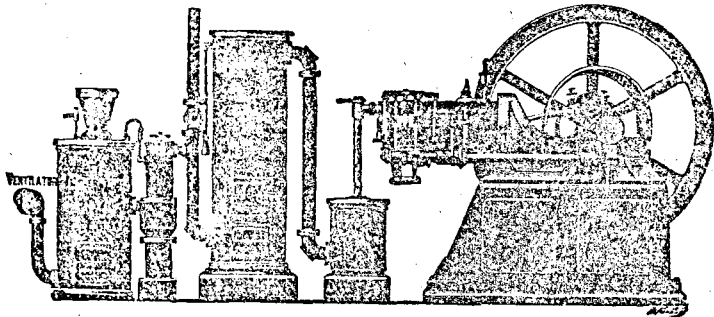
A korona-fegyvernél a töltés és tüzelés a lehető legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a závarzat egyszerű nyitása által mindkét ütőszeg magától megfeszül és egyben biztosított s a kilőtt töltények hüvelyének kivetése is önműködőleg történik.

A korona-fegyver závarzatán kívül két kis kakas van, miről nemcsak könnyen felismerhető, hogy a két cső közül melyik van kiürülve, de tetszés szerint meg is feszíthető, vagy feszíteníthető az ütőszeg. — A koronafegyver löszabotossága egészen kiváló, elsőrendű. — A korona-fegyver szállítatik ugyanis, mint egy-, két- és háromcsövű puska. Részletes árjegyzéket ezekről, valamint minden más vadászfegyverről és felszerelésről kívánatra bérmentve küld:

G. Fükert, Weipert, Erzgebirge, Csehország.

Küttetve ő cs. és ap. kir. felsége, Ausztria császára és Magyarország királya valamint a szász és szerb király ő felségeik által. — 36 érem. 1591

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és va-öntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és lokomobilok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyuk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzók.

1475

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadonczokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák

vizhatlan kazal-, gép- és szekér-

PONYVA

bármily méretben a legolcsóbb gyári árban kapható 1451

FISCHER J.

ponyva- és zsákaru-házában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK vasuti kocsik és asztalgok takarására, mérsékelt kölcsöndij mellett.

Egyszer használt zsákok liszt, korpá, tengeri, faszén töltésére állandóan olcsó árak mellett kaphatók.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az E. G. E. titkári irodájában Kolozsvárt, Petőfi u. 7. sz. I e. balra.

1596

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacéleletej.

Páncélaacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél [ ] gerendely.

Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnycim: „Agraria“ Budapest,

Tiszta acélananyag saját hámoralnkából.

1457

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmívelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, felülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre to-
lósúlyl vagy súlyokkal mérésre berendezve
a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és
állatok mérlegelése! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4
méter hosszú, 2 méter széles, tolósúlyl erős
és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű,
erős és pontos kivitel-
ben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3
évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha mérleg
gyáros

Budapest. 1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

KERESTETIK

vételre

15 hectoliter idei, egész-
séges, kocsánytalan

TÖLGYMAKK

Ajánlat gazd. intéző Puszt-
ta-szentmihály, posta Hid-
almás címre küldendő.

1645

Egy földműves- iskolát végzett gazdatiszt

állástváltoztatni szándékozik. Gazdaságban
hosszabb ideig működött és ugy az erdélyi,
mint az alföldi és dunántuli gazdaságokban
teljesen otthonos. Érti a könyvvitelt, az
összes növénytermelést, szarvasmarha-, ló-,
sertés- és juhnevelést, állatok hizlalását és
hosszabbgyakorlaton szerzett tapasztalatból
ismeri az állatok gyógykezelésének módjait,
a sertésvész eleni védekezéseket stb. Róm.
katholikus, 32 éves, özvegy, gyermektelen,
kisigényű, fáradtságot nem ismerő, elfogad-
nós vagy nőtleni, esetleg perczentes kezelői
állást, melyet újvra, esetleg hamarabb is
elfoglal. Czim a lapkiadó hivatalban. 1632

Gazdasági kereskedelmi és ipar- bank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. Irsz. tit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt
földbirtokokra, továbbá városi bérhá-
zakra legelőnyösebb feltételek
mellett és leggyorsabban bonyolít
le az érték legmagasabb arányáig.
Megkeresésnél beküldendő a te-
lekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosok-
nak, gazdatisztoknak,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapi-
rokra és vidéki takaré-
pénztári részvényekre
a legelőnyösebb módon eszközöl.

**Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás
ingyen.**

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges
megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű
gyártmányban legkedvezőbb éze-
tési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzszéplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészgyári berendezéseket,
Szecskavágókat, 1461
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfityesztés-
gépek és eszközök, tejtelepek, czu-
kor-, szesz- és keményítő-gyárak be-
rendezése, Műtrágya, erőtakarmanyok
Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

Csak elsőosztályu oltványok kerülnek eladásra.

Mielőtt **Oltványszükségletét** fedezi,
kérjen árjegyzéket
az **Erdélyi Első Szőlőoltványtelepről**
Medgyes, Nagyküküllőmegye.
Tulajdonosa: 1630

Ambrosi Mihály

földbirtokos, az erd. sz. gazd. egyesület szőlőszet
szakosztály elnöke stb.

Minden küleeményhez egy képes mivelési utasi-
tás a „Vinceller barátja“ mellékeltek.

A legmesszebb menő szavatosság éivállaltatik!

Gazdák Biztosító Szövetkezet

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapít- Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
ványok: Alapítók	1.278.240.— "
Tartalékok	200.000.— "
	455.436.11 "
Összesen: 2.333 676.11 K	
1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " " "	59.782.36 "
1903. " " "	109.831.73 "
1904. " " "	72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén
az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
részesülnek.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványlással és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.
1013 **az igazgatóság.**

Ganz és Társa

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

● LEOBESDORF. ● BUDAPEST. ● RATIBOR. ●

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, deta-
cheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvénynt.

Bánki rendszerű benzín és petroleum mótoro-
kat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntetve. 1485

Vadász Naptár

az 1906. évre.

Szerkeszti: Remetei Kövály János,

Csikszentsimoni és ernyesi Lakatos Károly, Herényi Got-
hard Sándor és Dán Leó ker. tanácsos közreműködésével.

Rendkívüli hasznos, egyedül álló mű a maga nemé-
ben, a vadászat és annak körébe vágó mindennemű szak-
dologgal kimerítően foglalkozik. A fegyver technika újabb
vivmányait, annak előnyeit és hátrányait behatóan ismerteti.

Minden vadász és erdész nélkülözhetetlen kézikönyve!

Megjelent: 1450

Budapesten, Ifj. NAGEL OTTÓ kiadásában

Museum-körút 2. — Ára díszes vászonkötésben, számos
szöveg közé nyomott képpel 3 korona.

Url Rezső

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Berkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott álla-
potban a legmagasabb
napi árakon értékesít.

1534.

Földmivesiskolát végzett kitünőn, 10 évi gyakorlatom van, gyakorlati vizsgára készülök, kis család, józan, becsületes, szorgalmas, 32 éves, ref. vallásu egyén, önállóan is tud gazdálkodni, kaucióképes, **állást keres.** Címem a kiadóhivatalban. ¹⁰⁴⁴

Eladó 40 májusi keltésű. elsőrangú kendermagos Plimút jércze 5, 20 kakas 6, ezüst prémnyúl 6 koronáért darabonként. Árvay Andrásné Káva, Pestmegye. 1647

A magyar irodalom

legkiválóbb alkotásait, azoknak terjedelmes ismertetését és elsőrangú hazai írók humoros és komoly tárgyú cikkeit tartalmazza

az 1906. évi

Hasznos Könyvnaptár,

melyet kívánatra minden irodalombarátnak ingyen és bérmentve

küld meg 1460

Kunossy, Szilágyi és Társa,

könyv-, mű- és zeneműnagyereskedés és kiadóvállalat,

Budapest, IV., Ujvilág-utca 16. szám.

A könyvnaptárban előforduló műveket csekély havi részlefizetésre szállítjuk.

Megbízható, gyakorlott üzletszerzők vagy utazók igen előnyös feltételek mellett ugyanott fölvetetnek.

NÉPBANK RÉSZVENYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsönöket nyujt és BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

BABÓS ÉS TÁRSAI

vaskereskedése KOLOZSVÁRT, Deák-Ferencz-utca 25. szám.

A nagyérdemű gazdaközönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünkbe újabban egy nagyobb összeget fektettünk be és raktárunkat megnagyobbítottuk, ennél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy nagyrabecsült vevőinket gyorsan és pontosan a legjutányosabb árak mellett szolgáltatjuk ki.

Raktáron tartjuk mindazon cikkeket, amelyek egy gazdaságban szükségletnek, u. m. **Gazdasági gépek és eszközök, Kudsiri-rudvasak, vaslemezek, építkezési vasgerendák, Konyhaberendezési cikkek, Kötél és lánczárak, Beocsini-Cément, Gypsz, nádfonat, Carbolineum, Kátrány, mindenemű Festékaruk, Gépszijj, Gépolaj, Gépszir, Kocsikenőcs, Mécsolaj, Rézgálicz, Raffia háncs, Aszfalt és elszigetelőlemezek, Kovács-szén, Kox és Faszén, Fleischmann-féle szabadalmazott tejkannák** stb.

Gazdasági gépekről árjegyzéket díjmentesen küldünk. 1473

Telefon szám: 351.

Telefon szám: 351.

Magyar Regényírók

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN,

akí a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit. — A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

Az írók névsora:

Baksay Sándor	Gyulai Pál	B. Podmaniczky Frigyes
Beniczkyné Bajza Lenke	Herczeg Ferencz	Pulszky Ferencz
Beöthy László	Iványi Ödön	Rákosi Jenő
Beöthy Zsolt	Jókai Mór	Rákosi Viktor
Bródy Sándor	B. Jósika Miklós	Toldy István
Csiky Gergely	Justh Zsigmond	Tolnai Lajos
Degré Alajos	B. Kemény Zsigmond	Vadnai Károly
Dóczy Lajos	Kuthy Lajos	Vas Gereben
B. Eötvös József	Mikszáth Kálmán	Verseygy Ferencz
Fáy András	Nagy Ignác	Werner Gyula
Gaal József	Pálffy Albert	Wohl Stefanie
Gárdonyi Géza		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációjával.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmelléletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható botük. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

Most jelent meg a harmadik sorozat. Tartalma:

Gaal József: **Szirmay Ilona.** Illusztrálta W. Eperjesi Károly.
Jókai Mór: **Az új földesúr.** Illusztrálta Márk Lajos.
Iványi Ödön: **A püspök atyafisága.** Két kötet. Illusztrálta Gergely Imre.
Rákosi Viktor: **Elnémuit harangok.** Illusztrálta Grünwald Béla.

Az előbb megjelent első és második sorozat tartalma:

Csiky Geryely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.	Báró Jósika Miklós: A csehek Magyarországnban. Illusztrálta Kimmach László.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két kötet. Illusztrálta R. Hirsch Nelli.	Tolnai Lajos: Báróné ténsasszony. Illusztrálta Kriesch Aladár.
Pálfi Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos.	Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julcsa. Illusztrálta Tull Ödön.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.	Herczeg Ferencz: Pogányok. Illusztrálta Pataky László.

A „Magyar Regényírók“ minden művelt magyar úri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet fél-évenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. — A harmadik kötet most hagyta el a sajtót. — A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 korona. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. — Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet. 1371

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.